

Innst. 153 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Prop. 43 S (2013–2014)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1288/2013 om programmet «Erasmus+»

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Kunnskapsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Kulturdepartementet har anbefalt at Norge deltar i EUs nye program for ungdom, utdanning og idrett, Erasmus+. Regjeringen ved Utenriksdepartementet ber på denne bakgrunn om Stortingets samtykke til å delta i EØS-komiteens forestående vedtak om å innlemme programmet i EØS-avtalen.

Erasmus+ ble formelt vedtatt 11. desember 2013 og gjelder tidsrommet 1. januar 2014 til 31. desember 2020. Programmet avløser og viderefører EU-programmene for utdanning og ungdom som Norge tidligere har deltatt i på grunnlag av EØS-avtalen del IV, samarbeid utenfor de fire friheter. Erasmus+ har i tillegg noen nye komponenter knyttet til idrett og til tredjelandssamarbeid.

Regjeringen viser til at norsk deltakelse i Erasmus+ innebærer økonomiske forpliktelser over flere år. Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning er derfor nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 andre ledd. Med sikte på at Norge skal kunne ta del i programmet så tidlig som mulig, og for å sikre norsk deltakelse i programaktivitetene for 2014, er proposisjonen fremmet før det er

tatt noen avgjørelse i EØS-komiteen. Slik avgjørelse er ventet i andre kvartal 2014.

1.2 Mer om Erasmus+

Regjeringen begrunner i proposisjonen norsk deltakelse i Erasmus+ med at samarbeid og kontakt på tvers av landegrenser er viktig for kvaliteten i norsk utdanning og for utviklingen av ungdoms- og idrettspolitikken. EUs programmer gir mulighet til mobilitet, samarbeidsprosjekter og tilgang til verdifulle nettverk av europeiske samarbeidspartnere. De skal også bidra til økt kultur- og språkforståelse, toleranse og respekt for andre mennesker og kulturer. Kunnskap om språk og kultur er nødvendig for at det norske samfunnet, og spesielt næringslivet, skal kunne fungere i en åpen verdensøkonomi. Samarbeid med andre land gir videre tilgang til den globale kunnskapsproduksjonen og medvirker til økt kvalitet og relevans i norsk utdanning og forskning.

Regjeringen ser deltakelse i Erasmus+ som et svært viktig virkemiddel for å nå målene for utdannings-, ungdoms- og utenrikspolitikken. Aktivitetene i programmet skal foregå i samspill med nasjonal politikk og aktiviteter innenfor utdanning, ungdom og idrett. Programmet vil dermed bygge opp om den nasjonale politikken på disse områdene.

Erasmus+ åpner dører for mange grupper. Norske elever, lærlinger, studenter, lærere og andre ansatte i utdanningssystemet, samt utdanningsinstitusjoner, kan nyte godt av programmet. Det samme kan ungdom, ansatte og tillitsvalgte i frivillige organisasjoner og fritidsklubber. Programmet er også aktuelt for aktører i norsk idrett, da særlig breddeidretten.

Utdanningssamarbeidet med EU, som har pågått siden 1990-tallet, har vist seg å være viktig for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i vårt eget utdanningssystem. Programmene støtter opp om blant

annet etter- og videreutdanning av lærere, fremmedspråkundervisning og bruk av IKT i utdanningen, alle viktige politiske målsettinger. I tillegg bidrar de til økt kunnskap om og forståelse for kulturforskjeller, demokratiutvikling og menneskerettigheter.

Regjeringen omtaler de europeiske utdannings- og ungdomsprogrammene som en bærebjelke i EØS-samarbeidet og – sammen med forskningsprogrammene – en viktig arena for Norges samarbeid med EU. Geografisk utvides nedslagsfeltet stadig, idet både naboskapsland og partnerland utenfor Europa inviteres inn.

Kunnskapsdepartementet, Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Kulturdepartementet har i arbeidet med det nye programmet for utdanning, ungdom og idrett hatt jevnlig kontakt med relevante norske aktører, som for eksempel utdanningsorganisasjonene og partene i arbeidslivet. Tilbakemeldingene når det gjelder norsk deltakelse i Erasmus+, er entydig positive.

1.3 Administrative og økonomiske konsekvenser

Kunnskapsdepartementet vil ha et overordnet ansvar for den norske deltakelsen i Erasmus+, i samarbeid med Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og Kulturdepartementet. Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er pekt ut som nasjonalkontorer med ansvar for å samordne gjennomføringen av programtiltakene på nasjonalt nivå. SIU forvalter utdannings- og idrettsdelen av programmet, som utgjør hoveddelen. Bufdir forvalter ungdomsdelen av programmet (ca. 10 pst. av midlene som fordeles nasjonalt).

Norges kontingent for 2014 er i statsbudsjettet for 2014 oppført med 219,8 mill. kroner over kap. 252 post 70. Totalbeløpet for perioden 2014–2020 anslås til 3,3 mrd. kroner. Kostnadene vil imidlertid til enhver tid avhenge av valutakurs og av at EØS/EFTA-statenes bidrag beregnes ut fra deres BNP og uttrykkes i prosent av EUs programbudsjett, den såkalte «proporsjonalitetsfaktoren» for EØS/EFTA-statene.

Samarbeidet med EU på dette feltet er basert på EØS-avtalens artikkel 78. Nytt i forbindelse med Erasmus+ er at programmet er vedtatt som en forord-

ning. Utenriksdepartementet vurderer det slik at rettigheter og plikter her ikke er av en slik karakter at det er nødvendig med lov- eller forskriftsregulering for å gjennomføre programmet.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Christian Tynning Bjørnø, lederen Trond Giske, Martin Henriksen, Anne Odenmarck og Tone Merete Sønsterud, fra Høyre, Henrik Asheim, Norunn Tveiten Benestad, Kent Gudmundsen og Kristin Vinje, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bente Thorsen, fra Kristelig Folkeparti, Anders Tyvand, fra Senterpartiet, Ivar Odnes, fra Venstre, Iselin Nybø, og fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, viser til proposisjonen.

Komiteen slutter seg til vurderingene av norsk deltakelse i EU-programmet Erasmus+ og til forslaget om at Stortinget gir samtykke til deltakelse i EØS-komiteens forestående beslutning om å innlemme programmet i EØS-avtalen, og har for øvrig ingen merknader.

Utkast til innstilling har vært forelagt utenriks- og forsvarskomiteen, som i brev 26. mars 2014 uttaler:

«Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer slutter seg til kirke-, utdannings- og forskningskomiteens utkast til innstilling til Prop. 43 S (2013–2014) og har ingen ytterligere merknader.»

3. Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 1288/2013 om programmet «Erasmus +».

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 27. mars 2014

Trond Giske

leder

Sivert Haugen Bjørnstad

ordfører